

ZÁPIS

3. setkání Krajské koordinační skupiny péče o duševní zdraví dětí a adolescentů na území HMP

22. září 2025 v čase 15:00 – 16:30h

Staroměstské náměstí 1/3, 110 00 Staré Město, Praha 1

Radniční klub, 3. patro Staroměstská radnice

PŘÍTOMNI: Mgr. Linda Alijevová, Jana Barochová, Dis., Mgr. Andrea Donátová, Mgr. Kateřina Dosoudilová, Mgr. Monika Durdáková, Mgr. Rut Dvořáková, Mgr. Jiřina Hübnerová, Ing. Ilona Chrtová, Mgr. Klára Mandrllová, Mgr. Lucie Paterová, Mgr. Barbora Pšenícová, Ing. Monika Puchelová, Mgr. Magdalena Rajdlová, MBc. Kamil Rain, Bc. Michaela Rennerová, Mgr. Andrea Růžicková, , PhDr. Simona Sedláčková Ph.D., Ing. Bc. Radka Soukupová, Mgr. Jitka Svátková, PhDr. Markéta Školoudová, PaedDr. Jan Toman, Mgr. Martina Zimmermannová, Mgr. Markéta Zindulková

OMLUVENI: Mgr. Michaela Jedličková, MUDr. Jakub Kerner, Mgr. Bc. Jana Klinecká, Jana Krejčí, Bc. Ondřej Plecháček, MUDr. Michal Považan, Mgr. Jaroslava Samuhelová, Dis., Bc. Jana Trojanová

PROGRAM:

- 1.) Zahájení setkání, úvodní slovo – *PhDr. Markéta Školoudová*
- 2.) **Role NZDM při práci s dětmi a mládeží v oblasti podpory duševního zdraví** – *Mgr. Martina Zimmermannová, Česká asociace streetwork*
 - Limity péče adaptace služeb reagující na aktuální potřeby klientů, konkrétní modely spolupráce v regionech, mezioborová péče
- 3.) **Krizová práce se skupinou ve školním prostředí** - *Mgr. Markéta Zindulková, SOS Centrum Diakonie*
 - Zkušenosti z intervence ve třídě zasažené vyhrožováním žáka

4.) Aktuality a novinky z organizace Zahrada pro duši

5.) **Jiné** – rozsah a limity jednotlivých poskytovatelů péče, sdílení zkušeností z praxe, kde hranice péče jsou nejasné, přechody mezi úrovněmi péče, plán dalších kroků.

K bodu č. 1:

V úvodu setkání ředitelka organizace Zahrada pro duši shrnula pár nejdůležitějších událostí. **Dny otevřených dveří v centrech Zahrady** (6.10. Centrum rodinné terapie Horizont, 7.10. Delta, 8.10. Mezipatro, 10.10. Krizová pomoc dětem v Hálkově ul., 3.10. Centrum perinatální péče). Podcasty „**Příběhy duše**“ na serveru iDnes.cz – v každé epizodě se posluchači setkají se zpověďmi lidí, kteří prošli psychickými potížemi a doplňují je odborníci v jednotlivých tématech. Psychiatrické sekce České asociace sester ve spolupráci s Centrem duševní rehabilitace v Berouně pořádá celostátní konferenci **Po stopách psychiatrického ošetřovatelství XXVII** ve dnech 16. – 17. října.

Nasdílena bude nabídka vzdělávání pro sociální pracovníky. 6.10. webinář sebepoškozování a 20.10. tříhodinový webinář na téma sebevraždy. 3.11. Úvod do vývojového traumatu, 12.11. a 19.11. Role interventů ve složkách IZS a 18.11. v Simulačním centru PN Bohnice Přístup k teenagerovi s agresivním chováním. Dále besedy o duševním zdraví s peer specialisty 23.9. v PN Bohnicích na téma „Závislosti, Cesta zpátky“. Budou nejen sdíleny osobní příběhy, ale předány kontakty na odbornou pomoc.

K bodu č. 2:

Mgr. Martina Zimmermannová představila organizaci ČAS z hlediska jejího zapojení do systému péče o duševní zdraví a popsala klíčové činnosti, které v této oblasti realizuje. Asociace je střešní organizací nízkoprahových sociálních služeb v rámci celé ČR. V Praze zastupují 14 ambulantních a terénních služeb pro děti a mládež. Koncepte nízkoprahových služeb se vyvíjí s ohledem na aktuální potřeby dětí. Dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách je NZDM **jedinou sociální službou, která přímo pracuje s dětmi od 6 do 26 let věku**. Duševní zdraví je jedno z mnoha témat. Klíčem je navázání a udržení kontaktu s dítětem/mladistvými, rozumí jejich potřebám, umí vzbudit u nich zájem, respektovat je. Na rozdíl od zdravotních služeb není kontakt časově omezen. Výhody dlouhodobé spolupráce, důraz na detekci, doprovod a nasměrování. V registru je cca **104 NZDM** plus dalších 50 terénních programů pro děti a mládež v celé ČR. Časté mýty, že služby jsou zaměřené primárně na volnočasové aktivity, šíření narativu „bezpečný prostor pro trávení volného času“ místo pro doučování, služby jsou pro sociálně slabé

atd. NZDM jako první linie detekce a podpory v oblasti duševního zdraví (úrovně pyramidy WHO). Dle průzkumu členských zařízení na jaře 2025 – více než 70% odpovědělo, že duševní zdraví je téma, které nejvíce rezonuje (2. místo násilí, 3. pořadí kyberprostor). Dříve se děti identifikovaly přes subkultury či jiné atributy. V současné době projevy přes „je mi špatně, jsem v úzkosti, sebepoškozují se, chci spáchat sebevraždu atd.“ Bylo zmíněno, že není vždy možné jednoznačně určit, zda toto rizikové chování souvisí s vývojovým obdobím adolescence, nebo signalizují vzniku duševního onemocnění. Navzdory programům zaměřeným na destigmatizaci je problematika duševní nepohody u dětí rodiči, učiteli a osobami blízkými zlehčována. Dále *Martina Zimmermannová* popisuje, s jakými obtížemi se setkává současná klientela (tlak na výkon, zneužívání návykových látek, léků, energy drinků, environmentální úzkost, přetížení informacemi, které nedokáží efektivně zpracovat, velký nápor dětí přicházející z UA s rozvojem traumatu spojeným s odchodem ze země, s válkou). Dalším limitem práce při práci s dětmi je dle *Martiny Zimmermannové* absence nízkoprahové krizové pobytové služby viz koncept RIAPS¹. Bariéry v komunikaci ve vztahu zdravotník a rodina: nedostatečné informace o účincích, indikaci a vedlejších příznacích užívání léků. Informovaný souhlas klientů je nedostatečný pro zprostředkování informace o jeho stavu další službě. NZDM vytváří krizové plány, učí děti relaxační techniky, edukují rodiny, podporují v oblasti rezilience. V r. 2023 by realizován ve spolupráci NZDM a Nadací Kooperativa projekt na **podporu terapeutických služeb** v nízkoprahu². Na nárůst případů dětí se sebepoškozením reaguje i **Člověk v tísni**³. Ve školách stále přetrvává nízké povědomí o funkci a možnostech využití nízkoprahových služeb. *Mgr. Jiřina Hübnerová* z Odboru školství, mládeže a sportu MHMP doplnila informaci o tom, jak propojují SŠ a PPP.

K bodu č. 3:

Krizová pomoc v terénu SOS Centrum Diakonie zaměřena na CS osob od 11 let – 26 let. Práce s kolektivem dětí/mladých dospělých po úmrtí spolužáka, vážné onemocnění, nebo jiná závažná událost (pokus o sebevraždu, násilí, napadení, ošetření po útoku na školy. Terénní tým tvoří krizoví interveni (práce ve dvojici). Práce probíhá s kolektivem, jednotlivci nebo rodinou. Služba je bezplatná a anonymní,

¹ **Krizová pomoc dětem v Hálově** je registrovaná sociální služba pro děti od 10-18 let. K dispozici 4 krizová lůžka pro dobrovolný pobyt až na 1 měsíc, spádovost Praha. Pro ubytování nutný souhlas zákonných zástupců. **RIAPS Krizové centrum** je zdravotnické zařízení (tým krizových interventů z řad psychologů, psychiatrů, středního zdravotnického personálu) pro osoby od 18 let, pobyt max 5 dní nebo docházení do denního stacionáře.

² Grantová podpora ve výši 1mil Kč, 1 žadatel mohl získat max 70.000,-Kč. Psychoterapeut musí mít ukončený dlouhodobý sebezkušenostní psychoterapeutický výcvik, nebo být krátce před jeho ukončením. Podmínkou je zkušenost s prací s dětmi.

³ Na podzim 2024 spuštěn bezplatný online kurz pro pedagogické pracovníky a rodiče v rámci aktivity „**Společně k lepší škole**“.

dostupná od po – pá v čase 9:00 – 17:00h. Malé propojení s IZS⁴ (zřejmě nízké povědomí o nabídce jejich služeb). Na základě podnětu s psychologkou pro krizové situace *PhDr. Simonou Hoskovcovou, Ph.D.* se organizace Diakonie zaměřila na nové téma – práce s třídním kolektivem po vyhrožování. *Mgr. Markéta Zindulková* dodala svou zkušenost s péčí o zasažené při tragédii na FF. Zkušenost s vyhrožováním u spolužáka má organizace u dvou třídních kolektivů. Možnost zapojení i pedagogů. Řeší se obavy, práce s emocemi, strach po případném návratu agresora do školy, prostor pro sounáležitost kolektivu, sdílení. Ze strany policie, která zasahuje právě tato nabídka pomoci chybí. Žákům je poskytnuta intervence (někdy i vícečetná), s pedagogickým sborem s pracuje opakovaně.

K bodu č. 4:

Proběhl prakticky zaměřený **kazuistický seminář**, na němž byly zastoupeny zdravotní a sociální služby, které se podílejí na realizaci krizové intervence v Praze vč. služeb pracujících s oběťmi domácího násilí a násilí s lidmi. Účastníci KKS vyjádřili zájem pokračovat v tomto modelu setkávání i nadále. Tato setkání zároveň umožní jednotlivým službám vzájemně se informovat o své činnosti, aktuálních potřebách a dění v terénu⁵.

K bodu č. 5:

Dalším podpurným programem, kde se nově zaměřují na mladistvé od 12–18 let je **Stop násilí**, který vede Diakonie ČCE.

Členové skupiny KKS iniciovali diskusi nad sdílením informací, vzájemných zkušeností, edukace, nabídky služeb v rámci spolupráce. Byla vznesena otázka, zda by bylo možné vytvořit např. **týmový chat v prostředí MS Teams**, který by tok informací usnadnil.

Aktuálně volné kapacity nabízí Centrum krizové péče při Psychiatrické klinice VFN. Poskytují psychiatrickou, psychologickou a terapeutickou krátkodobou pomoc při stabilizaci krize. Dále telefonní krizovou linku: 605 851 658 poskytující psychosociální intervenci.

⁴ Zahradu pro duši v úzké spolupráci s IZS, předány kontakt na krizové služby a probíhají školení k nastavení systému krizové pomoci. Zkušenost s případovým řešením situace po sebevraždě a následné spolupráci HZS a **terénním týmem Fokusu**. U krizových služeb uzavření memorand s IZS, podklady pro metodické manuály IZS.

⁵ Díky podpoře z norských fondů pro bilaterální spolupráci v letech 2024-25 vznikla příručka **Zkuste mě pochopit** pod Ligou otevřených mužů. Zaměřuje se na terapeutickou práci s dospívajícími, kteří se dopouští násilí, cílem je zastavit násilí a předcházet mu.

Termín příštího setkání: 3. prosince v čase 15:00 – 16:30h, Radniční klub

Přílohy zápisu:

- Role NZDM v systému péče o duševní zdraví
- Jak na síťovací setkání – průvodce síťovacího setkání od Nevypust' duši